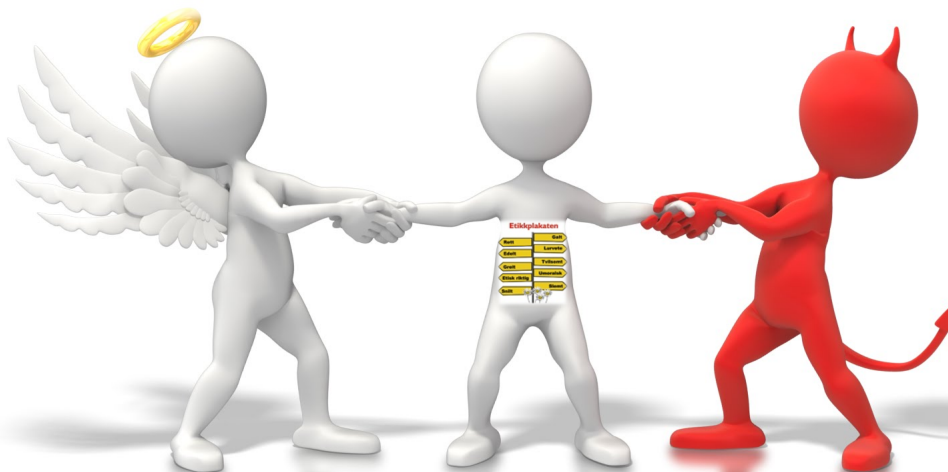

REGELVERK & ETIKK OG MORAL

Et skoleår

Innholdsfortegnelse

Lover og regler	3
Krav til tilrettelegging og Krav til medvirkning	4
Universell utforming.....	7
Regler for offentlig anskaffelse.....	8
Etikk og moral	9
Hva er forskjellen mellom etikk og moral?.....	10
<i>Hva er moral?.....</i>	<i>12</i>
<i>Hva er etikk?.....</i>	<i>13</i>
<i>Moralske og etiske problem</i>	<i>15</i>
Sjekkpunkter, hva har jeg lært?	17

Lover og regler

Det finnes flere lover og regler som direkte eller indirekte angår bruken av IKT-systemer, og som IKT-medarbeider må man være oppmerksom på disse. Selv om du bør kunne forvente at arbeidsgiveren vet hvilke lover som gjelder, er det ikke alltid tilfelle at vedkommende gjør det.

- [Arbeidsmiljøloven](#)
- [Åndsverkloven](#)
- [Universell utforming, e-kurs](#)

- [Video 1 Åndsverksloven og opphavsrett](#)
- [Video 2 Åndsverksloven og opphavsrett](#)

Oppgave

Se gjennom de 2 videosnuttene på denne siden, lag en enkel oversikt på en PowerPoint om Åndsverkloven, hva er lov, hva er ikke, hvem er loven laget for, m.m. ta med nøkkelinnhold.

Gruppeoppgave

Se gjennom HMS brosjyren kort og godt.

Gå samme i grupper, logg dere inn på [HMS i NDLA](#), diskuter dere frem til de viktigste forholdene og bruken av lovverket og hvilke områder er de viktigste for ditt fag (skill gjerne ut spesielle elementer for ikt og mediefagene. Se også på forhold som gjelder deg som elev.

- HMS for elever
- HMS på arbeidsplassen

Krav til tilrettelegging og Krav til medvirkning

I arbeidsmiljøloven er det en paragraf som sier at arbeidstakerne har krav på å bli informert og å delta i planleggingen når en virksomhet skal endre systemer som brukes i arbeidet. Paragrafen nevner ikke datamaskiner og IKT-systemer spesielt, men det er ofte i den sammenhengen den er aktuell.

Paragrafen stiller fem krav:

1. Det skal legges til rette for at arbeidstakeren gis mulighet for faglig og personlig utvikling gjennom arbeidet sitt.
2. Arbeidet skal organiseres og tilrettelegges med hensyn til den enkeltes arbeidsevne, kunnskaper, alder og andre forutsetninger.
3. Det skal legges vekt på mulighet til selvbestemmelse, innflytelse og faglig ansvar.
4. Det skal gis mulighet for variasjon og for å se sammenheng mellom enkeltoppgaver.
5. Det skal gis nok informasjon og opplæring til at arbeidstakeren er i stand til å utføre arbeidet når det skjer endringer i vedkommendes arbeidssituasjon.

Et skoleår

- I § 4–4 i arbeidsmiljøloven står det at arbeidsplassen skal innredes og utformes slik at arbeidstakerne unngår uheldige fysiske belastninger, og at nødvendige hjelpemidler skal stilles til disposisjon.
- En person som bruker mesteparten av arbeidsdagen foran en dataskjerm, kan få problemer med stiv nakke og stive skuldre, ryggproblemer og senebetennelse i armen, ofte kalt musearm.

IKT-arbeidsplasser må utformes på en slik måte at unødvige belastninger unngås.

Personvern er retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger. Før vi tar i bruk et nytt IKT-system, må vi forsikre oss om at systemet tar vare på personopplysninger på en forsvarlig måte, slik at de ikke kommer på avveie eller kan misbrukes.

- [Personvernloven](#)
- [GDPR](#)
- [Sjekk din GDPR](#)

Oppgave

Hva er de viktigste punktene i personvernloven og GDPR

Universell utforming

Universell utforming av IT-løsninger betyr at de skal kunne brukes av alle – uavhengig av funksjonsnivå.

[Link til NDLA](#)

Oppgave

1. Undersøk skolens nettsystemer i forhold til universelle utforming. Hva er bra, hva er ikke bra, forsøk å illustrere. Husk å utarbeide en plan og dokumenter eget arbeide i denne prosessen.
2. Hvis dere er flere fra same område/by/sted. Lag en enkel oversikt over de lokale hjemmesidene, slik som kommune, fylke, skole el- hva ble kontrollert, hvordan var det utarbeidet, hvilke mangler ble funnet og ikke minst, hva var bra?

Regler for offentlig anskaffelse

Fire hovedprinsipper

Reglene for offentlige anskaffelser er basert på fire hovedprinsipper:

- **likebehandling**, som betyr at alle leverandører skal få samme betingelser, krav og muligheter
- **forutsigbarhet**, som betyr at alle deler av anskaffelsesprosessen skal være forutsigbare for leverandørene, slik at det ikke dukker opp noen overraskelser etterpå
- **gjennomsiktighet**, som skal sikre at det er mulig å kontrollere at alle regler blir fulgt
- **konkurranse**, som skal sikre at statens penger og ressurser brukes mest mulig effektivt

Reglene gjelder for alle typer anskaffelser av varer og tjenester, uavhengig av verdi.

[Lov om off. anskaff](#)

[Offentlig anskaffelse](#)

Oppgave

- Hvorfor har vi lovverk for å regulere offentlig anskaffelse
- Hvorfor er det viktig å ha slike regler og normer